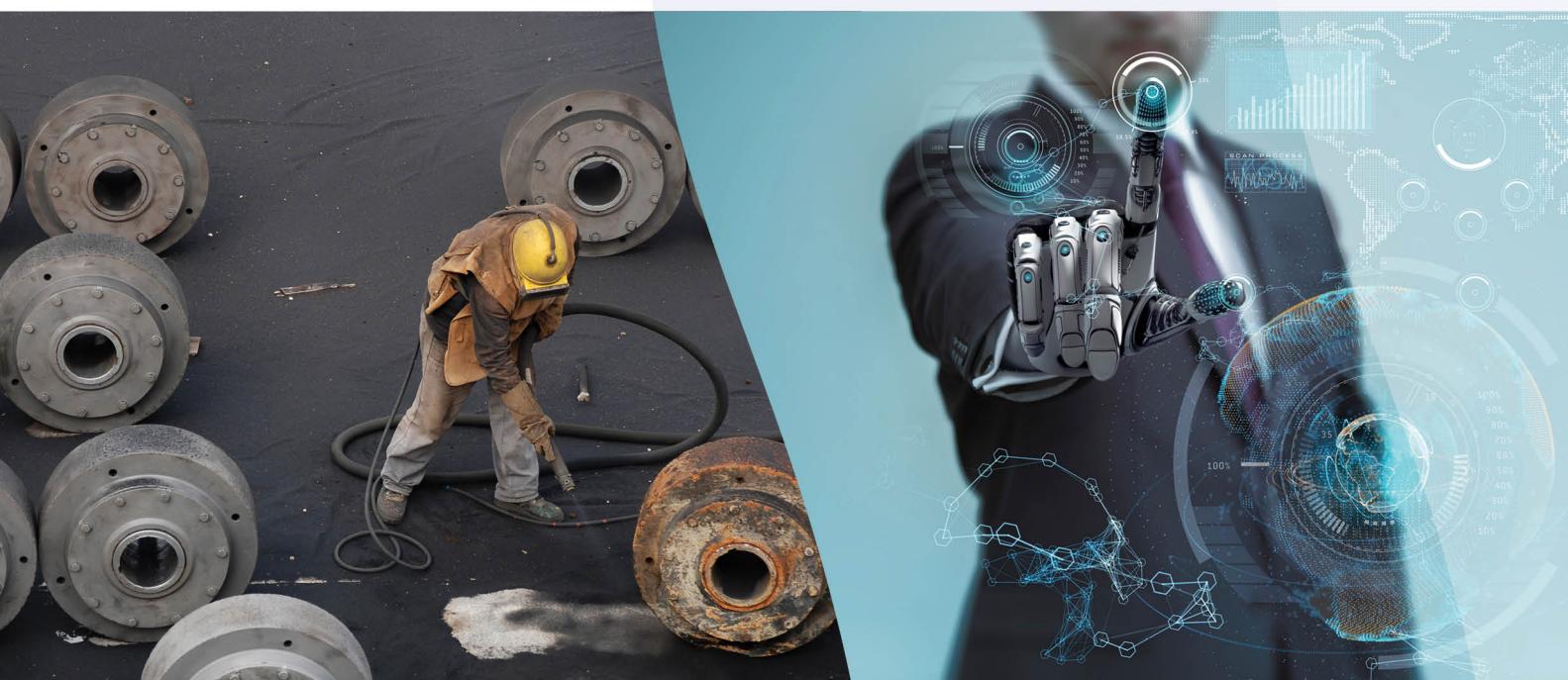

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

Povzetek Letno poročilo 2017

Evropska agencija
za varnost in zdravje
pri delu

Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo.

**Brezplačna telefonska številka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018

ISBN 978-92-9496-870-8

ISSN 1977-2599

doi:10.2802/929333

Kataloška številka: TE-AF-18-001-SL-N

© Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu, 2018
Reprodukcia je dovoljena z navedbo vira.

Fotografije

Naslovnica: © European Communities, 1996 Source EC - Audiovisual Service, © Rawpixel Ltd,

© Milorad Drca, © SHUTTERSTOCK/ Willyam Bradberry

Prevod opravil Prevajalski center (CdT, Luksemburg), na podlagi izvirnega angleškega besedila.

Leto 2017 je bilo za Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) in za Evropsko unijo (EU) pomembno leto. V letu praznovanja 60. obletnice rimskih pogodb je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker objavil [Evropski steber socialnih pravic](#). Agencija EU-OSHA pozdravlja ta steber, ki se osredotoča na enake možnosti, vključajočo rast in poštene delovne razmere – vključno s pravico do varnih, zdravih in dobro prilagojenih delovnih mest. Agencija je tekom leta organizirala več glavnih dogodkov, vključno s [srečanjem na vrhu o kampanji Zdrava delovna mesta za vse generacije](#). Agencija je skupaj z Evropsko komisijo organizirala tudi [konferenco o orodjih za ocenjevanje tveganja za mikro in mala podjetja \(MMP\)](#), ki je bila namenjena razpravljanju o vrednosti projekta agencije [Spletno interaktivno orodje za izdelavo ocene tveganja \(OiRA\)](#) in izmenjavi dobre prakse pri izvajanju orodij OiRA. Agencija EU-OSHA je na [svetovnem kongresu o varnosti in zdravju pri delu](#) v Singapurju predstavila tudi najnovejše ugotovitve svojega projekta o [stroških in koristi varnosti in zdravja pri delu \(OSH\)](#) in se trajno zavezala k [časovnemu načrtu o rakotvornih snoveh](#) prek številnih dejavnosti ozaveščanja, ki jih je organizirala. Še en vrhunec v letu 2017 je bil prejem [Priznanja evropskega varuha človekovih pravic za dobro upravljanje](#).

1 Predvidevanje sprememb

Dvoletna študija predvidevanj „[Nova in nastajajoča tveganja za varnost in zdravje pri delu, povezana z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo \(IKT\), do leta 2025](#)“ se je v letu 2017 nadaljevala. Namen študije je oblikovalcem politike EU, vladam držav članic in socialnim partnerjem zagotoviti informacije o ugotovljenih novih in nastajajočih tveganjih ter spodbuditi razpravo o politikah in ukrepih, ki bi lahko takšna tveganja preprečili ali obvladali.

Leta 2017 je bilo objavljeno poročilo na podlagi tega projekta, ki raziskuje morebitne prihodnje scenarije za leto 2025 v zvezi z vplivom digitalizacije gospodarstva na varnost in zdravje pri delu: [Ključne težnje in gonila sprememb na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter lokacije dela](#). Končno poročilo, povzetek, brošura in animirani filmi, ki predstavljajo vse štiri scenarije, bodo objavljeni v letu 2018.

Na podlagi projekta predvidevanj je bilo ugotovljeno, da se povečuje zanimanje za delo, posredovano prek digitalnih platform. Poročilo o tej temi, [Zakonska ureditev vpliva gospodarstva spletnih platform na varnost in zdravje pri delu](#), je bilo objavljeno kot odziv na veliko zanimanje deležnikov agencije EU-OSHA.

Po predstavitevah [nacionalnih kontaktnih točk agencije EU-OSHA](#) in razpravah z njimi so bile julija 2017 objavljene revidirane različice dveh dokumentov o strokovnem pregledu v zvezi s [3D-tiskanjem](#) in [tehnologijo za spremeljanje na delovnem mestu](#).

© SHUTTERSTOCK/Wiliam Bradberry

2 Dejstva in številke

2.1 ESENER

Delo v zvezi z drugo izdajo evropske raziskave podjetij o novih in nastajajočih tveganjih (ESENER-2), katere namen je opisati trenutno stanje upravljanja varnosti in zdravja pri delu na evropskih delovnih mestih, se je leta 2017 zaključilo. Med letom so potekali nacionalni dogodki, konference in seminarji za uveljavljanje ugotovitev raziskave ESENER-2, zunanje vrednotenje raziskave pa se je zaključilo.

Aprila 2017 je bilo na podlagi rezultatov raziskave ESENER-2 objavljeno poročilo o [sodelovanju delavcev pri upravljanju varnosti in zdravja pri delu](#). Ugotovitve te kvalitativne analize ustanov iz sedmih držav članic EU in različnih sektorjev govorijo v prid povezavi med zavezanostjo uprave varnosti in zdravju pri delu, sodelovanjem delavcev in dobrimi praksami na delovnem mestu. [Povzetek](#) tega poročila je bil objavljen v več jezikih.

Rezultati dragocenega sodelovanja med agencijo EU-OSHA, Eurostatom in Eurofoundom so bili prav tako objavljeni, in sicer v poročilu z naslovom [Varnost in zdravje pri delu: skupna analiza treh glavnih raziskav](#). Ta študija je z združevanjem ugotovitev raziskave ESENER-2, priložnostnega modula ankete EU o delovni sili o nezgodah pri delu in drugih poklicnih zdravstvenih težavah ter šeste evropske raziskave o delovnih razmerah, vključila stališča delavcev in podjetij o varnosti in zdravju pri delu ter zagotovila celovit pregled stanja varnosti in zdravja v Evropi.

2.2 Pregledi varnosti in zdravja pri delu

V letu 2017 se je nadaljevalo delo v okviru obsežnega projekta raziskovanja praks in politik upravljanja v EU, značilnih za mikro in mala podjetja. Najnovejše ugotovitve tega projekta so bile objavljene leta 2017 v dveh poročilih. Prvo vsebuje [pregled možnosti za podporo varnosti in zdravja pri delu v mikro in malih podjetjih s politikami, strategijami in praktičnimi ukrepoma](#) podlagi analize 44 primerov dobrih praks iz 12 različnih držav EU. Drugo poročilo opisuje ugotovljene [dobre primere upravljanja varnosti in zdravja pri delu](#) ter podrobno opisuje na primer, kako posredniki, organi in ustanove za varnost in zdravje pri delu z upravljanjem varnosti in zdravja pri delu podpirajo mikro in mala podjetja. Agencija EU-OSHA je te ugotovitve posredovala na nacionalni in mednarodni ravni, med drugim tudi na Svetovnem kongresu o varnosti in zdravju pri delu.

Pregled literature, [Rehabilitacija in vrnitev na delo po prebolelem raku](#), ki je nastal na podlagi projekta o težavah, s katerimi se soočajo preživeli bolniki z rakom, ki se vrnejo na delo, in njihovi delodajalci, je bil objavljen na svetovni dan boja proti raku, 4. februarja 2017. Končno poročilo o tem projektu bo objavljeno v letu 2018. [Študija izvedljivosti o pripravi raziskave za merjenje izpostavljenosti delavcev rakotvornim snovem](#) je bila objavljena v decembri. V začetku leta je bil objavljen [pregled literature o uporabi sistemov opozarjanja in nadzora za odkrivanje z delom povezanih bolezni](#).

Agencija EU-OSHA je leta 2017 začela z izvajanjem novega projekta, katerega cilj je jasno dokazati, da je vlaganje v varnost in zdravje pri delu gospodarsko smiselno. Poročilo o analizi prve stopnje tega projekta, [Ocena stroškov z delom povezanih nezgod in bolezni: analiza evropskih virov podatkov](#), je bilo objavljeno v mesecu marcu. Poleg tega je bil razvit model ocene stroškov, ki omogoča ocenjevanje stroškov z delom povezanih nesreč in bolezni na globalni ravni, na ravni EU in na regionalnih ravneh. Te ocene so bile uporabljene za oblikovanje uporabniku prijaznega [oredja za vizualizacijo podatkov o vrednosti varnosti in zdravja pri delu](#), ki je zdaj na voljo na spletu.

Agencija EU-OSHA je pred načrtovano kampanjo Zdravo delovno okolje v zvezi s kostno-mišičnimi obolenji 2020–21 začela načrtovati nov pregled varnosti in zdravja pri delu, da bi izboljšali razumevanje glavnega vprašanja o varnosti in zdravju pri delu ter poiskali nadaljnje načine za preprečevanje z delom povezanih kostno-mišičnih obolenj.

3 Orodja za upravljanje varnosti in zdravja pri delu

[OiRA](#), platforma, ki zagotavlja prosto dostopna spletna interaktivna orodja, ki se lahko uporabljajo za izvajanje ocen tveganja na delovnem mestu, igrajo glavno vlogo pri prizadevanju agencije EU-OSHA, da bi dosegla podjetja, zlasti mikro in mala podjetja, ter jih podprla pri upravljanju varnosti in zdravja pri delu. Da bi posrednikom in drugim deležnikom omogočili lažje razvijanje orodij OiRA in ustreznih gradiv, dostopanje do njih ter njihova souporaba z MMP, je bila spletna stran OiRA prenovljena in je ponovno začela delovati konec leta 2016, med letom 2017 pa je potekalo njeno oglaševanje. Poleg tega je med letom potekalo tudi oglaševanje novega [promocijskega orodja](#), ki vsebuje orodja – vključno z novim Napovim filmom in infografiko – ki pomagajo ozaveščati zainteresirane strani in posrednike o platformi OiRA ter okrepliti uporabo tega orodja med MMP. Skupnost OiRA, ki jo sestavlja 16 nacionalnih in 14 sektorskih partnerjev na ravni EU, je bila v letu 2017 zelo aktivna; objavljenih je bilo na primer 19 novih orodij, kar je povečalo skupno število orodij na 137, število ocen tveganj, ki so bile opravljene s pomočjo tega orodja, pa je do konca leta 2017 naraslo z okrog 22 000 oktobra 2016 na skoraj 65 000.

© EU-OSHA

4 Ozaveščanje

4.1 Kampanje

© EU-OSHA/Markel Redondo

[Kampanja Zdrava delovna mesta za vse generacije](#) 2016–17 je bila zelo uspešna, zlasti po zaslugu prizadevanj [nacionalnih informacijskih točk](#), agencije EU-OSHA, [uradnih partnerjev kampanje](#) in [medijskih partnerjev kampanje](#).

Eden od glavnih proizvodov, ki je bil dan v uporabo za pomoč kampanji, je bilo [orodje za vizualizacijo podatkov Varnejše in bolj zdravo delo v vseh starostih](#), ki uporabniku omogoča, da

poišče dejstva in številke o evropski delovni sili za posamezne države članice in EU kot celoto. Oglaševanje [e-vodnika „Zdrava delovna mesta za vse generacije“](#) se je leta 2017 nadaljevalo, glavno poročilo v zvezi s kampanjo, [Za letom prijazno delo v Evropi: pogled na delo in staranje v vseh življenjskih obdobjih iz agencij EU](#), pa je bilo pripravljeno v sodelovanju s [centrom Cedefop](#), [inštitutom EIGE](#) in [Eurofoundom](#).

Leta 2017 je bilo izvedenih več dogodkov izmenjave dobrih praks, vključno z dvodnevnim dogodkom v Bruslu meseca marca, ki ga je organizirala agencija EU-OSHA ter je obsegal delavnice in plenarna zasedanja v zvezi z varnim, zdravim in trajnostnim delom. Partnerji kampanje so organizirali dogodke tudi v svojih podjetjih, na primer v Italiji in Nemčiji.

Priznanja za dobro prakso so bila podeljena 26. aprila 2017 v mestu Valetta na Malti. Priznanja je prejelo devet organizacij, še devet pa je bilo pohvaljenih. Na podelitvi priznanj je bila na voljo tudi [knjižica, v kateri so bili predstavljeni primeri podeljenih priznanj in pohval](#).

Med evropskim tednom varnosti in zdravja pri delu, ki je potekal od 23. do 27. oktobra, se je v dejavnosti v zvezi s kampanjo na družbenih medijih vključilo veliko število ljudi s pomočjo oznake #EUhealthyworkplaces.

Dvodnevni [vrh kampanje za zdravo delovno okolje](#), ki je zaključil kampanjo 2016–17, je potekal novembra v Bilbau. Poleg plenarnih zasedanj so potekala tudi štiri interaktivna vzporedna zasedanja, kjer so obiskovalce spodbujali k sodelovanju s pomočjo anket ter odgovori na njihova vprašanja. Več kot 350 delegatov, ki so se vrha udeležili, je lahko izrazilo svoje mnenje o kampanji, izmenjalo dobre prakse in navezalo stike.

Naslednja ključna sestavina kampanje 2016–17 je bil program za pomoč evropski kampanji (ECAP), ki je podprt nacionalne informacijske točke pri organizaciji več kot 200 dejavnosti, povezanih s kampanjo.

Kampanja za obdobje 2018–2019 – [Varno ravnajmo z nevarnimi kemičnimi snovmi za zdrava delovna mesta](#) – je namenjena ozaveščanju o tveganjih, ki jih povzročajo nevarne kemične snovi na delovnem mestu, ter spodbujanju kulture preprečevanja tveganj. Priprave

na kampanjo so potekale leta 2017, vključno z uvedbo strani za odštevanje na [spletne strani Kampanje za zdravo delovno okolje](#), uradno pa se je kampanja začela aprila 2018.

4.2 Dejavnosti ozaveščanja

Novembra 2017 sta [filmsko nagrado za zdravo delovno okolje](#) prejela skupna zmagovalca: *Before the Bridge* avtorja Lewisa Wilcoxa (ZDA) in *Turtle Shells* avtorja Tune Kaptana (Nemčija). Film *Alien* avtorja Morteze Atabakija (Turčija) je prejel posebno pohvalo žirije.

Agencija EU-OSHA je v počastitev Napove 20. obletnice pripravila poseben logotip za Napovo spletno stran in izrezek „vse najboljše za rojstni dan“. Poleg dveh Napovih filmov, in sicer o [projektu OiRA](#) ter [varnosti in zdravju za poklicne voznike](#), so varnost in zdravje na delovnem mestu spodbujali tudi med dnevnimi migranti s pomočjo kampanje Napo na metroju v Bilbau.

Agencija EU-OSHA je v letu 2017 sodelovala pri številnih pomembnih dogodkih ozaveščanja, med drugim se je oktobra udeležila Svetovnega kongresa o varnosti in zdravju pri delu v Singapurju in 35. obletnice Mednarodnega kongresa in sejma A+A v Düsseldorfu v Nemčiji.

V okviru medijske dejavnosti je bilo leto 2017 za agencijo EU-OSHA živahno leto, saj je objavila 15 časopisnih zgodb in novic, preko 70 člankov in odgovorov na vprašanja medijev, 858 spletnih klipingov ter preko 8 000 objav na družbenih medijih.

[Poslovna spletna stran agencije EU-OSHA](#) je bila dejavna vse leto 2017, z objavo 64 pomembnih dogodkov v več jezikih in 112 novic, obiskalo pa jo je več kot 1,2 milijona obiskovalcev. Na spletni strani kampanje je bilo objavljenih nadaljnjih 14 pomembnih dogodkov in 18 časopisnih člankov, do konca leta 2017 pa jo je obiskalo preko 95 000 obiskovalcev. Agencija EUOSHA je še naprej krepila svojo prisotnost na [Facebooku](#), [Twitterju](#), [LinkedInu](#) in [YouTubu](#), na katerih je prispevke objavljala skoraj vsak dan. Rezultat dogodka izmenjave dobrih praks uradnega partnerja kampanje, vrha kampanje za zdravo delovno okolje in evropskega tedna varnosti in zdravja pri delu je bila močno povečana spletna dejavnost.

Večjezičnost je bistvenega pomena za EU in za uspeh agencije EU-OSHA, zato je eden od pomembnih dogodkov agencije EU-OSHA v letu 2017 prejem [priznanja evropskega varuhu človekovih pravic za dobro upravljanje](#) za skupni projekt z uradom [EUIPO](#) in [prevajalskim centrom za organe Evropske unije](#), in sicer za razvoj orodja za izboljšanje upravljanja prevodov na večjezičnih spletnih straneh.

5 Mreženje znanja

Agencija EU-OSHA je ponovno oblikovala dolgoročne cilje spletne strani [OSHwiki](#), svoje spletne večjezične enciklopedije informacij v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu. Platformi je dodala nove članke, obstoječe članke pa je med letom uredila.

Leta 2017 je agencija EU-OSHA sodelovala z Evropsko komisijo pri razvoju in vzpostavljivosti pilotne različice informacijskega sistema za varnost in zdravje pri delu za celotno EU, ki bo vključeval zbiranje in primerjanje podatkov o vrstah kazalcev v povezavi z varnostjo in zdravjem pri delu, na primer o nacionalnih strategijah za varnost in zdravje pri delu in z delom povezanih nesreč v EU, kar bo končno privedlo do interaktivne vizualizacije podatkov.

Projekt zbiranja informacij v zvezi s strategijami za varnost in zdravje pri delu na ravni držav članic se je leta 2017 skoraj zaključil, ugotovitve pa naj bi se uporabile za razvoj novega informacijskega sistema za varnost in zdravje pri delu.

Septembra je v Bilbau potekal dvodnevni seminar o e-orođih za preprečevanje tveganj, ki jih predstavljajo nevarne kemične snovi.

Agencija EU-OSHA je skupaj z Generalnim direktoratom za zaposlovanje objavila [e-priročnik VeSafe](#) o z delom povezanih tveganjih, ki jih predstavljajo prevozna sredstva.

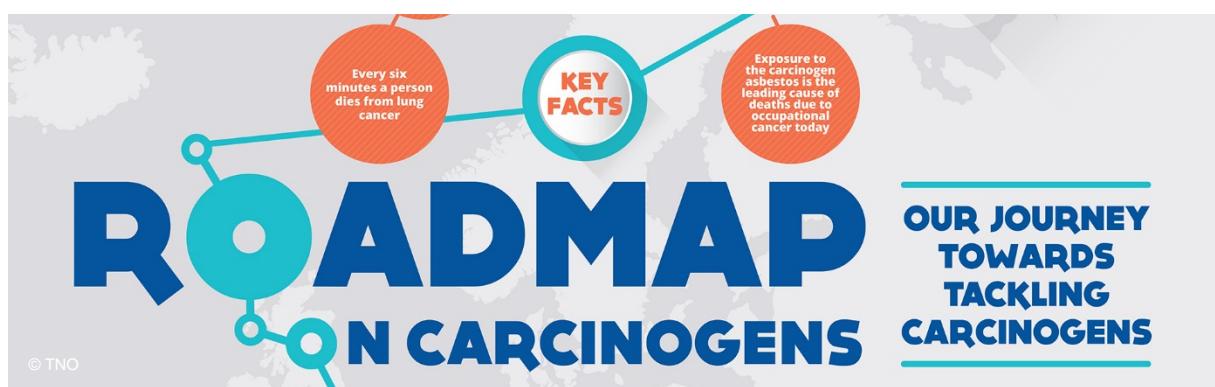
Ta tveganja predstavljajo 29 % vseh nesreč pri delu s smrtnim izidom v Evropi.

© EU-OSHA

6 Mrežno povezovanje in poslovna komunikacija

Leta 2017 se je [upravni odbor](#) sestal dvakrat in sprejel osnutek programskega dokumenta za obdobje 2018–20, medtem ko je [biro](#) na svojem sestanku razpravljal o dolgoročni usmeritvi agencije. Agencija EU-OSHA se je sestala tudi s svetovalno skupino za orodja in ozaveščanje ter svetovalno skupino za znanje v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, s katerima je razpravljala o zadehah v zvezi s kampanjo in drugih tekočih projektih.

Agencija EU-OSHA je v letu 2017 nadaljevala z mrežnim povezovanjem ter spodbujanjem tesnih odnosov z različnimi evropskimi institucijami in drugimi evropskimi deležniki. Agencija v celoti podpira oblikovanje [Evropskega stebra socialnih pravic](#), ki varnost in zdravje pri delu jasno opredeljuje kot temeljno socialno pravico, ter tesno sodeluje s Komisijo v zvezi s tem. Poleg tega je agencija EU OSHA v letu 2017 konstruktivno prispevala k razpravi o vzpostavitvi evropskega

organa za delo, pozdravila delegacijo poslancev evropskega parlamenta na študijskem obisku v Bilbau ter še naprej prispevala sredstva za [časovni načrt o rakotvornih snoveh](#).

Agencija EU-OSHA visoko ceni dobre delovne odnose s svojimi partnerji, na primer s svojimi [nacionalnimi informacijskimi točkami](#) in z [Evropsko podjetniško mrežo \(EEN\)](#). Nacionalne informacijske točke držav Beneluksa so prvič izvedle skupni dogodek v okviru kampanje v Belgiji, nordijske informacijske točke pa so se sestale, da bi razvile skupne regionalne dejavnosti. Agencija EU-OSHA je leta 2017 še naprej tesno sodelovala z mrežo EEN, ambasadorji EEN za varnost in zdravje pri delu pa bodo sodelovali pri uvedbi in izvedbi kampanje Zdravo delovno okolje 2018–19.

Agencija EU-OSHA je državam zahodnega Balkana in Turčiji pomagala pri vključevanju v evropski sistem varnosti in zdravja pri delu; financiranje na podlagi instrumenta za predpristopno pomoč je bilo leta 2017 obnovljeno. Na podlagi sestankov informacijskih točk, usposabljanja in delavnic v okviru te dejavnosti se je razumevanje evropskih praks v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu izboljšalo, prav tako se je izboljšal tudi socialni dialog v regiji.

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavninstvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) prispeva k temu, da bi Evropa postala varnejše, bolj zdravo in produktivnejše delovno okolje. Raziskuje, razvija in razširja zanesljive, uravnotežene in nepristranske informacije o varnosti in zdravju pri delu ter organizira vseevropske kampanje za ozaveščanje. Agencija, ki jo je Evropska unija ustanovila leta 1994 in ima sedež v španskem mestu Bilbao, združuje predstavnike Evropske komisije, vlad držav članic, organizacij delodajalcev in delavcev ter vodilne strokovnjake iz vseh držav članic in drugih držav.

**Evropska agencija
za varnost in zdravje pri delu**

12 Santiago de Compostela,
E-48003 Bilbao, Španija
Tel.: +34 944358400
Faks: +34 944358401
E-naslov: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>